

Aan: College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 600
6460 AP Kerkrade

Van: SP Kerkrade
Kaardebol 26
6467HV Kerkrade

Betreft: Vragen artikel 38 inzake vervolgvragen standbeeld Kerkrade

Antwoord: Schriftelijk

Datum: 06-03-2017

Wij stelden vragen over de aankoop van het kunstwerk van Ripolles door de gemeente Kerkrade.

Uw beantwoording van onze vragen, riep bij ons nieuwe vragen op en we besloten ons verder hierin te verdiepen.

Daarbij zijn ons een aantal zaken opvallen die onze bevreemding wekken.

We constateerden:

- Dat er voor de aankoop van dit beeld en de daarmee verband houdende kosten in totaal €265.000,- geen budget was gereserveerd.
- Dat de aankoop van het beeld, in tegenstelling tot hetgeen gebruikelijk is, NIET is vermeld in de besluitenlijst van het College van 19-7-2017 of andere datum. waardoor dus een onvolledig beeld ontstaat over de die dag door het College genomen beslissingen.
- Dat we om een beeld te krijgen van de besluitvorming aanvullend onderliggende stukken moesten opvragen.
- Dat voor de aankoop afgeweken is van de gebruikelijk inkoopprocedure.
- Dat er reeds in 2015 aan de kunstenaar een opdracht van € 15.000,- is verstrekt voor een ontwerp van het kunstwerk.
- Dat er kennelijk vooraf al is ingeschat dat de financiering niet zou kunnen geschieden uit de verkoop van replica's, zoals wel in de media is gesuggereerd.
- Dat voor de financiering gebruik is gemaakt van de post "onvoorzien" van het Centrumplan.
- Dat de ANBI status van de gemeente Kerkrade wordt gebruikt om de aankoop van het kunstwerk door geïnteresseerden te faciliteren.

Naar aanleiding van het bovenstaande hebben we de volgende vragen:

1. Kunt u aangeven waarom de besluitvorming van het kunstwerk van Ripolles dat volgens het college is genomen in de collegevergadering van 19-7-2016 **NIET** zoals gebruikelijk in de besluitenlijst is opgenomen?
2. Kunt u aangeven waarom het besluit met betrekking tot de financiering van dit kunstwerk door het college genomen op 1-11-2016 wederom **NIET** is opgenomen in de besluitenlijst, waardoor deze besluiten voor de gemeenteraad en anderen onzichtbaar bleven?
3. Kunt u gemotiveerd aangeven waarom voor de aankoop van de niet verplichte inkoopprocedure is gevolgd? Op grond van de volgende vier argumenten heeft het college ingestemd met het afwijken van de verplichte inkoopprocedure:
  - Ripolles wereldwijd bekend staat om zijn bijzondere ontwerpen.
  - Ripolles het model heeft ontworpen voor het kunstwerk
  - Het College van Kerkrade het ontwerp positief heeft ontvangen.
  - Het niet voor de hand ligt dat andere kunstenaars het ontwerp van Ripolles omzetten in een 11 meter hoog kunstwerk.

Wij zijn van mening dat deze , in onze ogen nogal zachte argumenten, niet voldoende zijn om van een voorgeschreven inkoopprocedure af te wijken. Kunt u ons aangeven waarom het college desondanks heeft besloten om op grond van deze argumenten af te wijken van de procedure?

Lopen we het risico's dat deze argumenten bij een controle onvoldoende gewicht blijken te hebben om een dergelijk besluit te rechtvaardigen? Zo nee, graag een motivatie.

4. Opdracht tot een ontwerp van een kunstwerk wordt niet zo maar gegeven.
  - a) Kunt u aangeven op grond waarvan al in 2015 aan de kunstenaar opdracht werd gegeven om een ontwerp te maken?
  - b) Kunt u ons aangeven op grond waarvan, wanneer en door wie al in 2015 opdracht is gegeven voor het maken van een ontwerp?
  - c) Hoe is destijds de financiering van het ontwerp geregeld?
  - d) Was de verantwoordelijk wethouder van kunst en cultuur hierbij betrokken?
  - e) Is hiervoor op de juiste manier de inkoopprocedure doorlopen? Zo nee, waarom niet?
5. Is de verantwoordelijke portefeuillehouder, die kunst en cultuur in zijn portefeuille heeft betrokken bij het verstrekken van de opdracht van het kunstwerk (11 meter hoge beeld) voor:
  - het ontwerp?

- De aankoop
- de financiering?

Indien ja, dan ontvangen we graag de stukken waaruit dat blijkt bij de beantwoording.

6. Is er ook een opdracht verstrekt voor de vervaardiging van 100 replica's?

Zo ja, wilt u ons de desbetreffende onderliggende stukken doen toekomen?

Zo ja, Hoe worden deze gefinancierd?

7. Uit de stukken blijkt, dat er kennelijk op voorhand al rekening mee werd gehouden dat de financiering van dit kunstwerk niet (volledig) uit de opbrengst van de replica's zou kunnen geschieden. Waarom bent u toen niet naar de gemeenteraad gekomen om alsnog budget te regelen voor de aankoop?

8. Indien er bij een aankoop voor een dergelijk groot bedrag geen budget voorhanden is, dient het college op grond van de gemeentewet art 169, lid 4 de gemeenteraad VOORAF in staat te stellen haar mening te geven. Dit is in dit geval (wederom!) niet gebeurd. Dit besluit is dus in strijd met de wet tot stand gekomen. Zoals bekend hebben wij u al vaker er op gewezen dat het vermeldde in de financiële verordening van Kerkrade de gemeentewet op dit punt niet buiten werking kan stellen. Kunt u aangeven waarom u de gemeenteraad desondanks niet in staat hebt gesteld om, zoals de wet voorschrijft, VOORAF haar mening te geven?

9. Klopt het dat als blijkt dat door de verkoop replica's onvoldoende geld binnenkomt het resterende bedrag alsnog voor rekening van de gemeente c.q. de inwoners van Kerkrade komt?

10. De burgemeester betoogt steeds dat de financiering zal geschieden uit de verkoop van de replica's. Is de burgemeester of de verantwoordelijk wethouder persoonlijk aansprakelijk indien dit niet het geval mocht zijn en de daarvoor geldende procedures niet zijn gevolgd?

11. Bent u het met ons eens, dat de uitspraak door de burgemeester gedaan, dat dit beeld de inwoners niets kost, in het geval dat er onvoldoende replica's aan de man kunnen worden gebracht niet juist is, omdat de rekening dan wel degelijk bij de gemeente Kerkrade in de hoedanigheid als opdrachtgever zal worden gelegd?

12. Op 6-3-2017 mochten we wederom uit de krant vernemen dat de eerste 25 replica's aan particulieren en bedrijven zijn uitgereikt. Hoeveel replica's zijn er verkocht op het moment dat u onze vragen hebt ontvangen?

13. Aangezien de heer Som burgemeester van Kerkrade is en het beeld volgens hem symbool staat voor de transitie van Kerkrade en hij bovendien gebruik maakt van alle faciliteiten van de gemeente Kerkrade voor de aankoop en financiering van het beeld verbaast het ons dat de uitreiking van de replica's in Maastricht heeft plaatsgevonden. Uit het betoog van wethouder Bok over het cultuurcluster, waarbij wij van hem de indruk kregen dat Kerkrade het middelpunt van de kunst en cultuur in deze zou worden verbaast ons de locatie zeer. De kunstenaar zelf heeft Kerkrade ook al diverse malen bezocht. Wat was de motivatie hiervoor? Wie heeft deze keuze gemaakt? Is de verantwoordelijk wethouder betrokken bij de keuze om Maastricht als locatie te kiezen?

14. In het krantenartikel van 6 maart 2017 geeft de burgemeester aan, dat hij nog steeds verwacht dat alle replica's worden verkocht en dat er volgens hem 75 voor juni zijn verkocht en de rest daarna. Kunt u aangeven waarop hij baseert dat er 75 replica's voor juni worden verkocht. Kunt u aangeven op welke termijn de resterende 25 replica's naar verwachting worden verkocht?

15. Kunt u ook aangeven wat de consequenties zijn als niet alle replica's binnen afzienbare tijd, laten we zeggen voor het eind van het jaar zijn verkocht of zelfs helemaal niet meer kunnen worden verkocht? Wat zijn dan de consequenties, inclusief de financiële consequenties? Moet Kerkrade dan toch de resterende replica's aankopen?

16. Er moeten nog al wat inspanningen worden gedaan om de replica's aan de man te brengen. Bovendien lasen we ergens dat mensen die een replica kochten ook een boek over het beeld zouden ontvangen. Kunt u ons een gedetailleerd overzicht verstrekken van alle bijkomende kosten (gemaakte en te verwachten) van beeld en replica's buiten de € 265.000,- voor het beeld en het ontwerp?

17. Wij zijn van mening dat de post "onvoorzien" van het centrumplan niet is bedoeld voor voorzienbare aankopen van kunstvoorwerpen (de contacten dateren immers al van 2015 of eerder), ongeacht het feit dat de gemeenteraad het college heeft gemandateerd om binnen het centrumplan met budgetten te schuiven.

a) Kunt u aangeven waarom u dit budget daarvoor hebt gebruikt?

b) Bent u nog steeds van mening dat dit juist was?

c) Moet of is de post "onvoorzien" van het centrumplan (worden) verhoogd? Zo ja, wanneer is of wordt dat geregeld?

18. Wij vinden het heel ongebruikelijk dat de aankoop van kunstwerken ter waarde van drieduizend euro gefaciliteerd worden via de ANBI status van de gemeente. Door gebruik te maken van de constructie giften aan de gemeente, wordt een fiscale aftrekpost van € 2000,- per koper mogelijk gemaakt. In feite komt de gekozen constructie er op neer, dat een koper een gift doet aan de gemeente (ANBI status) en dat hij daarvoor het recht krijgt om voor

€1000,- een replica van een kunstwerk te kopen. Daarmee krijgen betrokkenen in ruil voor hun gift een recht op koop.

a) Voldoet de schenking daarmee aan de fiscale voorwaarde dat de gift geen tegenprestatie oplevert? In dit geval is er wel degelijk sprake van een tegenprestatie. Betrokkene krijgt immers een recht van koop van een replica voor een bepaald bedrag.

b) Bent u van mening dat de toegepaste constructie fiscaal gezien correct is?

c) Zo ja, heeft u dit laten toetsen door de fiscus? Dan ontvangen we graag de stukken.

d) Zo nee, bent u bereid om dit alsnog te doen, om daarmee mogelijke financiële consequenties voor de gemeente of de kopers te voorkomen? De belastingdienst verstrekt daarover de volgende informatie:

De instelling levert geen tegenprestatie voor de giften.

Voorbeelden van een tegenprestatie zijn:

- U koopt bij een patiëntenvereniging een speciaal kookboek. U doet dan geen gift. U betaalt geld en als tegenprestatie krijgt u het boek.

19. Mocht blijken dat de constructie ten onrechte is toegepast, loopt de gemeente dan het risico op consequenties, zo ja welke?

a) Kan het gebeuren dat de gemeente hierdoor eventueel zijn Anbi status zou kunnen verliezen? Zo ja, wat zijn de mogelijke consequenties hiervan?

b) Kunnen kopers in het geval dat de gemeente deze constructie heeft toegepast, de gemeente aansprakelijk stellen voor de "schade"?

20. Indien blijkt dat de constructie ten onrechte is toegepast, hoe kan dit ook richting kopers, worden hersteld?

21. De SP heeft u er al vaker op gewezen, dat het college op grond van de gemeentewet art 169, lid 2, een **actieve** informatieplicht heeft aan de gemeenteraad.

Bent u van mening dat, nu de gemeenteraad ook dit keer weer een dergelijk besluit uit de krant heeft moeten vernemen, u voldoende invulling hebt gegeven aan uw actieve informatieplicht aan de gemeenteraad? Zo ja, waaruit blijkt dit dan?

We hebben naar aanleiding van uw antwoorden op onze vorige vragen nog de volgende aanvullende vragen:

22. Op onze vraag 4 uit onze vorige art 38 vragen hierover: Wie heeft het besluit genomen voor de aankoop van dit kunstwerk, is uw antwoord:

Het besluit tot de aanschaf van dit nieuwe kunstwerk is door het College genomen op 19-7-2016. Uit ontvangen informatie blijkt echter dat er al veel eerder plannen waren voor een beeld van deze kunstenaar en dat er in 2015 zelfs al een opdracht ter waarde van € 15.000,- is verstrekt voor het maken van een ontwerp hiervoor.

Kunt u aangeven wanneer en door wie daartoe is besloten en waar deze besluitvorming is terug te vinden? Is voor deze opdracht de geldende inkoopprocedure gevolgd?

23. Op onze vraag 5 geeft u aan dat de aanschaf van een kunstwerk de bevoegdheid is van het college.

a) Kunt u aangeven op grond waarvan u van mening bent dat aanschaffen van kunstwerken, een bevoegdheid van het college zou zijn?

b) Geldt dit ongeacht de waarde van het te verwerven kunstwerk?

c) En ongeacht of er al dan niet budget voorhanden is?

24. Er is geen toelichting gegeven waarom uitsluitend deze kunstenaar in aanmerking kwam voor de opdracht. Ripolles is inderdaad een kunstenaar met internationale faam, maar ook daarvan zijn er meer. Tevens willen we graag weten waarom er voor een beeld is gekozen met een dergelijk hoog prijskaartje, mede gezien het feit dat de gezinnen in onze gemeente bijna het laagste gezinsinkomen in Nederland hebben. Het college geeft aan (vraag 12) dat het een aankoop van een kunstwerk van deze kunstenaar met dit prijsplaatje verantwoord acht. We willen, mede gelet op de grote bezuinigingen in Kerkrade in het gebied van het sociaal domein, graag de onderbouwing van dit antwoord.

25. Uw antwoord bij vraag 15: Klopt het dat 30 replica's zijn verkocht is:

Van het **door u** genoemde aantal is ruim de helft verkocht en een groot aantal daarvan is betaald.

We stellen een concrete vraag over aantallen. Waarom geeft u niet gewoon een concreet antwoord op onze concrete vraag, in plaats van een abstracte omschrijving?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden zult u toch naar de aantallen hebben gekeken, dan kunt u die toch ook gewoon noemen. Dat lijkt ons sneller en eenvoudiger dan het abstracte antwoord dat u nu geeft. Bovendien is het correct dat wij dit aantal in onze vraag noemen; we citeren de uitspraak van de burgemeester in de media hierover. Hij noemde dus het aantal van 30 in de media. Moeten we hieruit concluderen dat de door de burgemeester op dat moment genoemde aantallen verkochte beelden niet correct waren? In uw antwoord geeft u immers aan, dat er op dat moment, ruim de helft (15 tot 18?) verkocht waren en dat deel belangrijk deel daarvan (10?) op dat moment betaald waren? Wij willen, onder verwijzing naar uw antwoord, weten of de burgemeester op dat moment de juiste aantallen heeft genoemd of niet?

Ter info:

Over de actieve informatieplicht van het college en de wijze van besluitvorming bij ingrijpende besluiten waarvoor geen budget voorhanden is:

Gemeentewet: artikel 169

- 1 Het college en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de raad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur.

- 2 Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.
- 3 Zij geven de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.
- 4 Zij geven de raad vooraf inlichtingen over de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder e, f, g en h, indien de raad daarom verzoekt of indien de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. In het laatste geval neemt het college geen besluit dan nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.
- 5 Indien de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder f, geen uitstel kan lijden, geven zij in afwijking van het vierde lid de raad zo spoedig mogelijk inlichtingen over de uitoefening van deze bevoegdheid en het terzake genomen besluit.

Alvast bedankt voor het beantwoorden van de vragen.

Met vriendelijke groet,

Marianne Laumann,
Fractievoorzitter SP Kerkrade